

SAVO-PIELISEN
JÄTELAUTAKUNTA

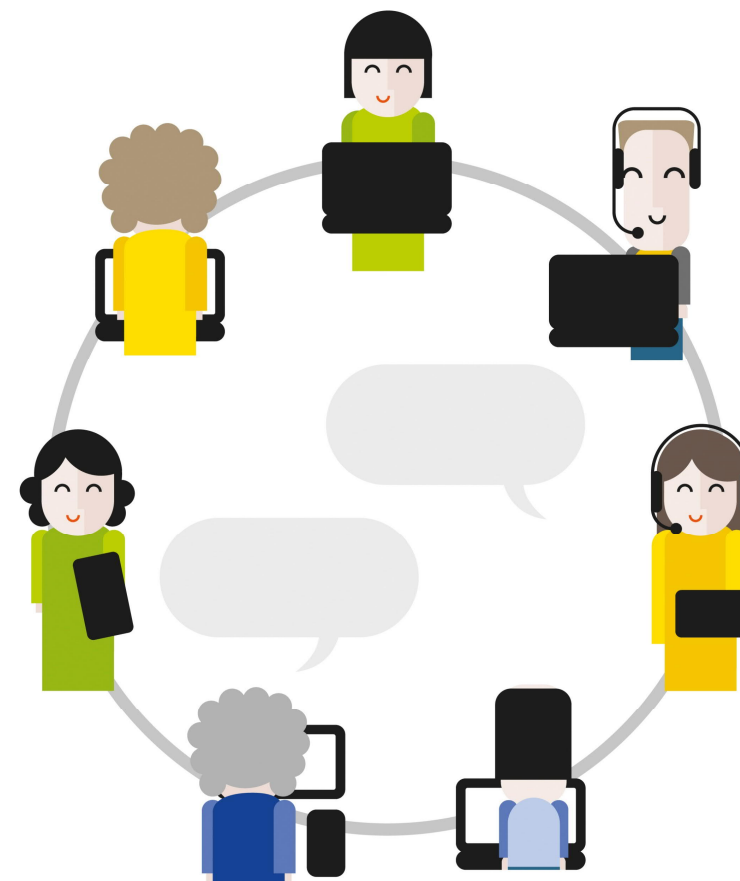
Jätepoliittisen ohjelman ja jätehuollon palvelutason valmistelu

Yhteenveto työpajojen tuloksista

5.7.2022

Tulevaisuustyöpajat

- Savo-Pielisen jätelautakunta ja Jätekuukko järjestivät yhteistyössä Toimisto2030 Oy Oivalluttaja Silja Huttusen kanssa keväällä 2022 neljä tulevaisuustyöpajaa osana jätepoliittisen ohjelman ja jätehuollon palvelutason valmistelua.
- Työpajoissa keskeisten sidosryhmien edustajat, kuntalaiset sekä kuntatoimijat pääsivät visioimaan alueen jätehuollon tulevaisuutta sekä jätteenkierron ja kierrätystalouden edistämistä.
- Työpajat järjestettiin etäyhteydellä (Teams).

Työpajojen osallistujat

- Sidosryhmät 7.4.2022
 - Työpajaan kutsuttiin tuottajayhteisöjen sekä paikallisten kuljetusyritysten edustajat sekä edustajat alueen ELY-keskuksista, maakuntaliitoista, oppilaitoksista (mm. Itä-Suomen yliopisto, Savonia-AMK), luonnonsuojelupiireistä, Itä-Suomen kiinteistöliitosta sekä alueen ilmasto- tai kiertotaloushankkeista.
 - Työpajaan osallistui 17 henkilöä.
- Kuntalaiset 28.4.2022
 - Työpajaan kutsuttiin osallistujia avoimella viestillä, ja se oli avoin kaikille toimialueen kuntien asukkaille. Työpajasta tiedotettiin Savo-Pielisen jätelautakunnan, Jätekukon ja kuntien nettisivuilla, kuntien ja Jätekukon somessa sekä sähköpostitse mm. asukas- ja kyläyhdistyksille ja toimialueen lukioille.
 - Työpajaan osallistui 15 henkilöä.
- Kunnat 10.5.2022 ja 12.5.2022
 - Kunnille järjestettiin kaksi työpajaa, joihin kutsuttiin kuntien nimeämät omistajaohjauksesta vastaavat tahot, kuntien jätelautakunnan jäsenet, nuorisovaltuustojen edustajat sekä teknisen toimen, ympäristönsuojelun, rakennusvalvonnan, kaavoituksen ja tilahallinnon edustajat.
 - Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki – työpajaan osallistui 17 henkilöä.
 - Juuka, Kaavi, Konnevesi, Lieksa, Nurmes, Outokumpu, Rautalampi, Rautavaara, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi ja Vesanto – työpajaan osallistui 9 henkilöä.

Työpajoissa tuotettu sisältö

- Työpajoissa työskentely perustui [Sitran Tulevaisuustaajuus](#) –menetelmään.
- Osallistujat heräteltiin kuvittelemaan jätteenöntä tulevaisuutta vuonna 2050 sekä haastamaan oletuksia tulevaisuudesta tulevaisuuskuunnelmien avulla.
- Tehtävien pohjalta osallistujat tuottivat itse työpajan sisällön, ja tämä raportti on kooste osallistujien tuottamasta sisällöstä.

Työpajan rakenne, jonka mukaisesti osallistujien tuottama aineisto on käsitelty:

Osa 1 – Tulevaisuuskuvittelemat

Osa 2 – Visio

Osa 3 - Toimenpiteet

Osa 1 – Tulevaisuuskuvitelmat

Työpajan ensimmäisessä osiossa osallistujat haastoivat omia käsityksiään tulevaisuudesta.

Osallistujat ohjattiin kuvittelemaan jätteettömyyttä ja kiertotaloutta vuonna 2050 ja esittämään rohkeita ja uskomattomiltakin tuntuvia Mitä jos -kysymyksiä siitä, mitä jätteettömyys ja kiertotalous voisi tarkoittaa tulevaisuudessa.

Työpajan jälkeen osallistujien tuottamista mitä jos -kysymyksistä pyrittiin löytämään viisi keskeisintä ja usein toistuvaa teemaa.

Seuraavaksi esitellään työpajoittain keskeisimpiä osallistujien esittämiä tulevaisuusajatuksia ja niiden pohjalta muodostettua teemoittelua.

Sidosryhmien työpaja

Keskeisimpiä osallistujien esittämiä tulevaisuusajatuksia

Jäte -termistä luovutaan. Kaikki jäte hyödynnetään materiaalina. Materiaalia ei haaskata. Kiertotalouden edistäminen ja kierrätysmateriaalien käyttäminen on turvallista.

Materiaalit ja materiaalien kierto

Sekajätteen ja mm. vanhojen kaatopaikkojen materiaalin kaikki potentiaali hyödynnetään. Materiaalit erotellaan ennen polttoon ohjaamista. Jätteiden energiahyödyntämisestä luovutaan. Jätehuolto osana asuinrakennuksen tekniikkaa.

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

Kulutuksen vähentäminen, niin että tuotteita ja tavaroita hankitaan vain tarpeeseen. Omistaminen ei ole tärkeää. Tuotteet ovat laadukkaita ja korjattavia. Omavaraistalous ja lähituotanto.

Kuluttaminen ja kulutuskäyttäytyminen

Jätehuoltojärjestelmä rakennetaan uudelleen puhtaalta pöydältä (esim. vastuut). Lainsäädäntö on selkeää. Kiertotalouteen ohjataan sääntelyn ja maksujen avulla. Kierrättämisestä palkitaan.

Säätely- ja ohjauskeinot

Elämän merkityksellisyys syntyy jätteettömyyden kautta. Lajittelu ja jätteettömyys synnyttää mielihyvää. Materiaalia arvostetaan. Vastuu omasta toiminnasta.

Arvot ja asenteet

Kuntalaisten työpaja

Keskeisimpiä osallistujien esittämiä tulevaisuusajatuksia

Jäte -termistä luovutaan. Kaikki materiaali kiertää, eikä materiaali poistu kierrosta. Muovin käyttö lopetetaan tai se kiertää paremmin.

Materiaalit ja materiaalien kierto

Jätteitä hyödynnetään omatoimisesti ja paikallisesti (esim. energiana kotona). Jäteautoille ei ole enää käyttöä. Kierrätys mahdollisesta monin keinoin. Lajittelu on helppoa ja siinä hyödynnetään automatisointia.

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

Omistaminen ja kuluttaminen ei ole enää arvostettua. Lainaamista, korjaamista ja käytetyn hankkimista suositetaan. Kulutusta rajoitetaan esim. säännöksillä. Kertakäyttöä ei enää ole.

Kuluttaminen ja kulutuskäyttäytyminen

Jätteistä saadaan taloudellista hyötyä. Jätehuolto on niin kallista, että kierrättäminen kannattaa. Kierrättämisestä palkitaan.

Hintaohjaus

Kierrättäminen tuottaa mielihyvää ja iloa. Kulutuskäyttäytyminen on muuttunut. Luontoa ja ympäristöä arvostetaan.

Arvot ja asenteet

Aineistosta muodostettu teema

Kuntatoimijoiden työpajat

Keskeisimpiä osallistujien esittämiä tulevaisuusajatuksia

Kiertotalous ainoana talousmallina. Kaikki materiaali kiertää. Kierrättäminen velvollisuutena. Jäte nähdään raaka-aineena, josta saadaan taloudellista hyötyä. Kysyntä-tarjonta (esim. purkujäte). Neitseellisistä raaka-aineista luopuminen.

Materiaalit ja materiaalien kierto

Jätteiden energiahyödyntämisestä luovutaan. Jätteitä hyödynnetään omatoimisesti ja paikallisesti (mm. energiana kotona, kierrätyskeskukset). Sekajätteen määrää vähennetään hintaohjauksella.

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

Omistaminen ja kuluttaminen ei ole enää arvostettua. Hankitaan palveluita, ei tuotteita. Kulutuksen ja uusien tavaroiden ihannointi loppuu. Yksilö ja organisaatio tasolla materiaalia arvostetaan, korjataan ja käytetään uudelleen.

Kuluttaminen ja kulutuskäyttäytyminen

Teknologian hyödyntäminen (jättemateriaalien koodaus, panttijärjestelmä, automaattilajittelu) ja uudet palvelut (kierrätysbussi). Jätteiden hyödyntäminen liikenteen polttoaineena.

Uudet innovaatiot ja palvelut

Kiertotalous oppiaineena ja osana koulutusta. Kiertotalous työllistäjänä. Toimialueella liiketoimintaa kierrätyksen ja kiertotalouden ympärillä.

Koulutus ja osaaminen sekä liiketoiminta

Yhteenveto keskeisistä teemoista

Materiaalien kierto ja materiaalit

Kiertotalous toteutuu ja materiaalit kiertävät kestävästi ja tehokkaasti. Pyrkimyksenä jätteettömyys, jossa "jätettä" arvostetaan materiaalina. Jäte nähdään rahanarvoisena materiaalina, josta saadaan taloudellista hyötyä.

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

Jätehuoltopalvelut ja palveluverkosto edistävät jätteiden lajittelua ja kierrätystä. Tavoitteena minimoida syntyvän jätteen sekä energiana hyödynnettävän jätteen määrä (esim. palveluita kehittämällä ja teknologiaa hyödyntämällä).

Kuluttaminen ja kulutus-käyttäytyminen

Kulutusikäyttäytymisen muutoksen kautta tavoitteena vähentää kulutusta yksilö ja organisaatio tasolla. Tuotteiden tai materiaalin sijaan hankitaan palveluita. Uuden hankkimisen sijaan hankitaan käytettyjä tuotteita, korjataan ja lainataan.

Säätely ja ohjaaminen (hintaohjaus)

Säätelyn ja taloudellisten ohjauskeinojen avulla edistetään kiertotalouden toteutumista. Kierrätystä ja lajittelua tehostetaan velvoitteiden ja kannustimien kautta (esim. kierrätyksestä palkitseminen).

Arvot ja asenteet

Asenneympäristön muutoksen myötä omistaminen ja kuluttaminen ei ole enää arvostettua. Sen sijaan jätteettömyys tuo merkitystä elämään ja tuottaa mielihyvää. Keskiössä vastuun ottaminen omasta toiminnasta.

Koulutus ja osaaminen

Kiertotalous on osana koulutusta kaikilla koulutusasteilla sekä varhaiskasvatuksessa. Kiertotalous työllistää ja mahdollistaa uudenlaista liiketoimintaa.

Miltä toivottava tulevaisuus näyttää?

Osa 2 - Visio

Työpajan toisessa osiossa osallistujat pääsivät kuvittelemaan toivottavaa jätteettömyyden ja kiertotalouden tulevaisuutta.

Aluksi osallistujat kirjoittivat oman vision siitä, millainen maailma on vuonna 2050 ja millä tavoin tulevaisuus olisi nykyhetkeä parempi.

Pienryhmissä osallistujat muodostivat yhteisen visio vuodelle 2050 sekä pohtivat mitä on tapahtunut vuonna 2030, joka on mahdollistanut vision toteutumisen.

Seuraavaksi esitellään pienryhmien muodostamat visiot vuoteen 2050 sekä kooste visioita yhdistävistä elementeistä.

Sidosryhmien ryhmätöiden visiot

Visiot vuoteen 2050

Mitä on tapahtunut vuonna 2030?

"Yhteistyön ja jaettujen tavoitteiden avulla elämme sopusoinnussa luonnon kanssa niin, että materiaalit kiertävät tehokkaasti eikä merkityksellinen elämä edellytä materiaalia." (Ryhmä 1)

Asenteet ja arvot ovat muuttuneet.
Kierrätysaste on noussut yli 70 %.
Materiaali kiertää, eikä jätettä ole poltettavaksi.
Sivuvirtojen luokittelu on yhtenäistä.

"Ihminen elää hyvinvoivassa kiertotalousyhteiskunnassa harmoniassa luonnon kanssa. Luonto on puhdas ja jätteetön. Vuorovaikutus ohjaa toimintaa. Liikkuminen on vähäistä. Aivopotentiali täydessä käytössä." (Ryhmä 2)

Sekajäte on loppunut.
Investoinneilla edistetään kiertotaloutta.
Ympäristöasiat on keskeinen osa varhaiskasvatusta.
Kaikkien ikäryhmien hyvinvointiin panostetaan.

"Luonnonvarojen ja alueiden käyttö on kestäväää globaalisti. Kaikki materiaali kiertää ja kierrätys on vaivaton osa arkea ilman erityisjärjestelyjä." (Ryhmä 3)

Kiertotalous osa koulutusta kaikissa koulutusasteissa.
Kiertotaloutta edistetään investointien ja tutkimuksen avulla.
Asenteet ja arvot ovat muuttuneet.
Jätteen määrä on vähentynyt ja materiaalit kiertää.

"Vuonna 2050 yhteiskunta on energiaomavarainen, materiaalit kiertävät ja olemme päässeet pois materialismin pauloista. Yhteiskunnan ja yritysten päätökset pohjautuvat tutkimustietoon." (Ryhmä 4)

Tuotteiden sijaan tarjolla palveluita (huolto-, korjaus- ja vuokrauspalvelut).
Materiaalinkierrätys on trendikästä.
Jätteiden kierrätys on helppoa.

Kuntalaisten ryhmätöiden visiot

Visiot vuoteen 2050

"Maapallo voi hyvin, ilma ja vedet ovat puhtaita. Neitseellisiä luonnonvaroja ei enää käytetä ja jätettä ei ole, vaan kaikki materiaali kiertää suljetussa kierrossa." (Ryhmä 1)

Mitä on tapahtunut vuonna 2030?

Sekajäte on loppunut, kaikki lajitellaan ja materiaalit kiertää. Asenteet ja arvot ovat muuttuneet, kierrätys on trendikästä. Lajittelu on mahdollista kaikkialla (kaupungissa ja haja-as.alueella). Hinta, sääntelyn ja teknologia edistävät kiertotaloutta.

"Vuonna 2050 kuluttamisen kulttuuri on muuttunut, kertakäyttöisyys on jäänyt. Turhanpäiväistä krääsää ei enää valmisteta, vaan ihmiset saavat mielihyvää kulttuurielämyksistä ja palveluista tavaroiden sijaan. Ruoantuotannossa on päästy omavaraisuuteen, hyödyntäen kulloisenkin kauden ruoka-aineita." (Ryhmä 2)

Asenteet ja arvot ovat muuttuneet (turhasta krääsystä ja kulutuksesta on luovuttu). Hyvinvointi ja nautinto tulee muusta kuin kuluttamisesta. Eletään omavaraisesti ja lähempänä luontoa. Tuotteiden sijaan hankitaan palveluita.

"Kiertotalouden toteutumisen ja omistamisen tarpeettomuuden kautta varmistamme puhtaan ympäristön kaikille. Kiertävää materiaalia on yhä vähemmän." (Ryhmä 3)

Kaikki jätteet lajitellaan. Lajittelu on mahdollista kaikkialla (kaupungissa ja haja-as.alueella). Asenteet ja arvot sekä kulutustottumukset ovat muuttuneet (yhteisomistus, palvelut). Materiaalit ovat kestäviä.

Kuntatoimijoiden ryhmätöiden visiot (työpaja 1)

Visiot vuoteen 2050

Mitä on tapahtunut vuonna 2030?

"Kiertotalous toimii, kaikki virtaa sisään ja ulos. Materiaalin lisäksi myös vesi ja energia kiertävät. Kaatopaikkoja ei enää ole. Asioita kehitetään arvolähtöisesti. Toimimme hiilineutraalisti ja elämme demokratiassa. Meillä on uusia kestäviä ruokaketjuja ja arvoverkostoja. Jätehuolto ja jätteettömyys ovat Suomen vientituotteita. Pieni on kaunista, palvelut ja tuotteet hankitaan läheltä." (Ryhmä 1)

Kiertotalous toteutuu; sitä tuetaan ja edistetään monilla tavoilla sekä ohjataan lainsäädännöllä.

Kiertotalous on keskeinen osa koulutusta ja kiertotalousosaaminen on vahvaa.

Kiertotalous toimii vientituotteena.

"Ihmiset elävät hyvää elämää omavaraisessa kiertotalousyhteisössä ja puhtaassa ympäristössä tasapainossa monimuotoisen luonnon kanssa." (Ryhmä 2)

Ympäristökasvatus osa koulutusta kaikissa koulutusasteissa.

Jätteiden lajittelu toteutuu ja materiaalit hyödynnetään.

Kiertotalous huomioidaan kuntien hankinnoissa.

Rakentaminen ja purkaminen on kestävää.

"Asennemuutoksen kautta omavarainen ja uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävä elämä. Turhasta krääsistä luopuminen ja muutosvastarinnan kitkeminen." (Ryhmä 3)

Kiertotalous on keskeinen osa koulutusta.

Lainsäädäntö ohjaa kiertotalouteen.

Tuotteet ovat kestäviä ja korjattavia.

Hinta ohjaa omavaraisuuteen.

Kuntatoimijoiden ryhmätöiden visiot (työpaja 2)

Visiot vuoteen 2050

Mitä on tapahtunut vuonna 2030?

"Vuonna 2050 kaikki on paremmin. Kaikki raaka-aineet (materia)kiertävät. Ihmiset ovat oppineet kierrättämisen ja tavaroiden uusiokäytön, tavaroilla ja ihmisillä on arvokas elinkaari. Hyvän elämän ihanteet ovat muuttuneet, materia ei ole enää keskiössä." (Ryhmä 1)

Asenteet ja arvot ovat muuttuneet.
Kulutustottumukset ovat muuttuneet, kulutus laskee.
Jätteen keräys ja kierrätys on helppoa ja motivoivaa.

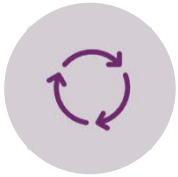
"Maailman muutoksessa eläminen teknologiaa hyödyntäen. Materiaalin kunnioittamisen ja täysi hyödyntäminen." (Ryhmä 2)

Kiertotalous on keskeinen osa koulutusta.
Kunnat näyttävät esimerkkiä, ovat rohkeita ja innovatiivisia.
Kulutustottumukset ovat muuttuneet.
Pakkauksista on luovuttu.

Pienryhmien visioita yhdistävät elementit

Kiertotalous toteutuu

Materiaalit kiertävät
tehokkaasti ja
kestävästi

Elintavat ovat
muuttuneet niin, että
kulutus on kestävä

Kierrättäminen ja
lajittelu on helppo ja
sujuva osa arkea

Luonto ja ympäristö
ovat puhtaita

Arvot ja asenteet
edistävät
kiertotalouden
toteutumista

Osa 3 - Toimenpiteet

Työpajan viimeisessä osioissa osallistajat esittivät konkreettisia toimenpiteitä, joilla alueen kiertotaloutta ja jäteteettömyyttä edistetään yhdessä.

Toimenpiteitä kartoitettiin ensisijaisesti toimialueen kunnille ja Jätekukolle.

Seuraavaksi esitellään osallistujien esittämiä toimenpiteitä ensimmäisestä ja toisesta vaiheesta muodostettujen teemojen mukaisesti. Osa toimenpiteistä toistuu useassa kohdassa, koska ne soveltuivat usean teeman alle.

Kiertotalouden toteutuminen

Tämän teeman alle on koottu osallistujien esittämiä toimenpiteitä, joilla edistetään materiaalien kiertoa ja kiertotalouden toteutumista.

Näkökulma	Mitä kuntien pitäisi tehdä?	Mitä Jätekukon pitäisi tehdä?	Mitä muiden toimijoiden pitäisi tehdä tai mitä ne voisivat tehdä?
Kuntien näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">Toimia esimerkkinä, edistäjänä ja mahdollistajanaHuomioida kiertotalous kunnan strategiassaVaikuttaa hankinnoilla (esim. hankitaan vain tarpeellista)Toimia joustavasti ja uudistaa toimintamalleja (mm. kaavoituksessa, infrasuunnittelussa)Hyödyntää/ edellyttää elinkaariarviointiaEdistää eritoimijoiden välistä yhteistyötäEdistetään kiertotalousyritysten perustamista ja toimintaedellytyksiäVerkostoitua kansallisella ja kansainvälisellä tasollaEdistää / toteuttaa kestävää rakentamista ja purkamistaEdistää kiertotaloutta valvontakeinoillaLuopua fossiilisista polttoaineista liikenteessä ja energiakäytössä	<ul style="list-style-type: none">Tarjota monipuoliset jätehuoltopalvelut koko toimialueella (kaupunki ja haja-asutusalueella)Kehittää uusia keinoja kierrätysasteen parantamiseksiToimia kiertotalouden mahdollistajanaAktiivista kiertotalouden kehitystyötä	<ul style="list-style-type: none">Taksaohjauksella kannustetaan kierrätykseenKuntalaisia tulisi palkita kierrättämisestä
Kuntalaisten näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">Toimia esimerkkinä, edistäjänä ja innoittajanaHyödynnetään kiertotaloutta ja minimoidaan jätteen määräTehdä yhteistyötä kuntien kesken sekä kierrätysyritysten kanssa	<ul style="list-style-type: none">Perustaa kiertotalouskeskuksiaYhtenäistää sääntelyä / ohjeita muiden jäteyhtiöiden kanssa	<ul style="list-style-type: none">Jätehuollon hintaohjaus; sekajäte kallista ja lajiteltujäte edullistaJokainen voi itse toimia esimerkkinä
Sidosryhmien näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">Edistää kiertotalousratkaisuja hankinnoilla (mm. kierrätysmateriaalien käytön edellytys, biokaasu kuljetuksissa)Tehdä ja tukea kokeiluja sekä (osa)rahoittaa kiertotaloushankkeitaEdistää kiertotaloutta kaavoituksella ja kaupunkisuunnittelullaSelvittää keinoja jätteen määrän vähentämiseksi kunnan toiminnassaTehdä päätöksiä tulevaisuutta ajatellen eri osapuolia kuullen (ei poliittisesta näkökulmasta)	<ul style="list-style-type: none">Tutustua kansainvälisiin ratkaisuihin sekä selvittää niiden soveltamista paikallisestiRohkeita kiertotaloutta edistäviä päätöksiäOsallistua / toteuttaa yhteisiä työpajoja / hackathoneja	<ul style="list-style-type: none">Eri toimijoiden välistä yhteistyötä tulisi kehittää ja tiivistääSidosryhmät voivat yhteistyöverkoston kautta jakaa tietoa, toteuttaa hankkeitaKoulutuslaitosten avulla voidaan toteuttaa yhteisiä kiertotaloushankkeita

Jätehuoltopalvelut ja palveluverkosto

Tämän teeman alle on koottu osallistujien esittämiä toimenpiteitä jätteiden keräyksestä, käsittelystä ja hyödyntämisestä.

Näkökulma	Mitä kuntien pitäisi tehdä?	Mitä Jätekuoron pitäisi tehdä?	Mitä muiden toimijoiden pitäisi tehdä tai mitä ne voisivat tehdä?
Kuntien näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">Järjestää jätehuolto kuntoon kunnan omassa toiminnassaHuomioida jätteiden lajittelu asuntotuotannossa (esim. asuntojen keittiösuunnittelussa)	<ul style="list-style-type: none">Tarjota monipuoliset jätehuoltopalvelut koko toimialueella (kaupunki ja haja-asutusalueella)Tehdä kierrättämisestä helppoa ja vaivatontaKehittää jätteidenkeräysastioita ja -keräyskalustoa, jotta kierrätys olisi helpompaa (esim. värlajittelu)Jatkaa hyvää neuvontaa	<ul style="list-style-type: none">Yritysten jätehuoltoneuvonnan edistäminen
Kuntalaisten näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">Toimia esimerkkinä ja järjestää kunnan omien kiinteistöjen jätehuolto hyvin	<ul style="list-style-type: none">Järjestää saavutettavat lajittelupisteet laajasti koko toimialueelleJärjestää kattavat palvelut myös haja-asutusalueille (esim. keräystempaukset ja pop up –lajittelupisteet)Laajentaa biojätteen keräystä ja edistää kompostointiaKannustaa kimpakeräykseen (seka- ja hyötyjätteiden osalta)Huomioida erilaiset asiakastarpeet palveluissa	<ul style="list-style-type: none">Jokainen voi omassa toiminnassa lajitella jätteet huolellisesti ja oikein
Sidosryhmien näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">Huomioida kaavoituksessa kimppa- ja korttelikeräysratkaisut, sekä tukea ja kannustaa tällaisten ratkaisujen toteuttamista	<ul style="list-style-type: none">Tarjota erilaisia palveluvaihtoehtoja, jotta asiakkaille löytyy sopiva tapa jätteidenkeräyksen järjestämiseenKokeilla ja kehittää erilaisia menetelmiä/ palveluita kierrätyksen edistämiseksi	<ul style="list-style-type: none">Jätteen keräysjärjestelmän kehittäminen, jolloin jäteastioiden täyttöasteen seuraaminen on helpompaa. Jätteenkeräyksen ajoreittien tehostaminen

Kuluttaminen ja kulutuskäyttäytyminen

Tämän teeman alle on koottu osallistujien esittämiä toimenpiteitä, joilla edistetään kestävästä kulutuksesta sekä tavoitellaan kulutustottumusten muutosta.

Näkökulma	Mitä kuntien pitäisi tehdä?	Mitä Jätekeskuksen pitäisi tehdä?	Mitä muiden toimijoiden pitäisi tehdä tai mitä ne voisivat tehdä?
Kuntien näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">• Toimia esimerkkinä• Vaikuttaa hankinnoilla ja edistää kestäviä hankintoja• Huomioida hankinnoissa hiilineutraalius, kiertotalous ja vastuullisuus• Suosia käytettyjä tavaroita / tuotteita		
Kuntalaisten näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">• Toimia esimerkkinä ja innostajana	<ul style="list-style-type: none">• Edistää kulutustottumusten muutosta neuvonnalla ja viestinnällä	<ul style="list-style-type: none">• Jokainen voi itse toimia esimerkkinä• Jokainen voi itse edistää kestävästä kuluttamisesta, vähentää omaa kulutusta sekä luopua turhista hankinnoista ja tuotteiden sijaan hankkia palveluita
Sidosryhmien näkökulmasta			<ul style="list-style-type: none">• Tiedon jakaminen esim. mediassa

Arvot ja asenteet

Tämän teeman alle on koottu osallistujien esittämiä toimenpiteitä, jotka liittyvät kiertotaloutta tukeviin arvoihin ja asenteisiin.

Näkökulma	Mitä kuntien pitäisi tehdä?	Mitä Jätekukon pitäisi tehdä?	Mitä muiden toimijoiden pitäisi tehdä tai mitä ne voisivat tehdä?
Kuntien näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">• Toimia esimerkkinä• Osallistaa kuntalaisia ja sidosryhmiä• Toteuttaa vastuullisuusviestintää• Huomioida ekologiset ja ympäristöystävälliset arvot hankinnoissa	<ul style="list-style-type: none">• Edistää ja kannustaa asennemuutokseen• Huomioida ympäristökasvatus viestinnässä• Kehittää neuvontaa ja suunnata neuvontaa ja valistusta kaikille ikäryhmille	
Kuntalaisten näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">• Toimia esimerkkinä ja innostajana	<ul style="list-style-type: none">• Edistää asennemuutosta neuvonnalla ja viestinnällä• Tehdä yhteistyötä koulujen, oppilaitosten ja yritysten kanssa	<ul style="list-style-type: none">• Kuntalaiset osaltaan mukana asennemuutoksessa• Arvostetaan luontoa ja ympäristöä• Jaetaan itse tietoa ja tehdä valistustyötä lähipiirissä ja työpaikolla
Sidosryhmien näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">• Tehdä päätöksiä tulevaisuutta ajatellen eri osapuolia kuullen (ei poliittisesta näkökulmasta)		

Koulutus ja osaaminen

Tämän teeman alle on koottu osallistujien esittämiä toimenpiteitä, jotka liittyvät kiertotalouskoulutukseen ja -osaamiseen.

Näkökulma	Mitä kuntien pitäisi tehdä?	Mitä Jätekukon pitäisi tehdä?	Mitä muiden toimijoiden pitäisi tehdä tai mitä ne voisivat tehdä?
Kuntien näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">• Huomioida ympäristökasvatus opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmissa• Osallistua TKI toimintaan ja koulutustarjontaan• Osallistaa kuntalaisia ja sidosryhmiä	<ul style="list-style-type: none">• Jatkaa hyvää neuvontaa	
Kuntalaisten näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">• Toimia esimerkkinä ja innostajana	<ul style="list-style-type: none">• Ohjeistaa oikeaoppiseen lajitteluun• Tehdä yhteistyötä koulujen, oppilaitosten ja yritysten kanssa	
Sidosryhmien näkökulmasta	<ul style="list-style-type: none">• Viestiä jätteen määrän vähentämisestä kuntalaisille ja medialle		<ul style="list-style-type: none">• Koulutetaan osaajia kiertotalous- ja jätehuoltoalalle• Tiedon välittäminen alalta ja alueelta toiselle• Tiedottaminen esim. mediassa ja tiedon jakaminen yhteistyöverkostoja pitkin

SAVO-PIELISEN
JÄTELAUTAKUNTA

SAVO-PIELISEN JÄTELAUTAKUNTA

PL 1097 (Suokatu 42), 70111 Kuopio

Puh. 017 185 668 | [jatelautakunta\(at\)kuopio.fi](mailto:jatelautakunta(at)kuopio.fi)

www.jatelautakunta.fi